

сервіси для пошуку та аналізу за допомогою технологій OSINT оперативної інформації про фізичних та юридичних осіб, необхідні документи та зображення в поверхневій (Surface Web), глибокій (Deep Web) та темній (Dark Web) частинах мережі Інтернет, в соціальних мережах, в державних реєстрах та інформаційних системах, в системах електронного банкінгу тощо;

- здійснювати заходи із забезпечення анонімної ОРД в мережі Інтернет;
- використовувати технологію ILP та основні функції програмних засобів Microsoft Word, Excel, Power BI та IBM i2 Analyst's Notebook для обробки та кримінального аналізу здобутої оперативної інформації;
- застосовувати програмний засіб Belkasoft як інструментарій для збирання, обробки та аналізу електронних (цифрових) доказів з мережі Інтернет, персональних комп'ютерів, мобільних пристроїв тощо;
- використовувати основні функції програмного продукту ArcGIS для геоінформаційного відображення оперативної інформації на електронних картах місцевості;
- здійснювати візуалізацію великих об'ємів здобутої та проаналізованої оперативної інформації та інші заходи щодо інформаційно-аналітичної роботи тощо.

Для підтримки цієї освітньої діяльності на підставі рішення Вченої ради НАВС від 07.07.2020 та за підтримки керівництва Департаменту кримінального аналізу НПУ в НАВС як самостійний структурний підрозділ був створений відповідний Центр кримінальної аналітики. Основними завданнями цього Центру є здійснення науково-освітньої діяльності у сфері кримінального аналізу, впровадження новітніх ІТ в практичну діяльність НПУ, підтримання курсантської молоді НАВС в задоволенні їхніх наукових інтересів у сфері кримінального аналізу та кіберрозвідки.

Бочковий О.В.

завідувач навчально-наукової лабораторії
з дослідження проблем превентивної діяльності
факультету підготовки фахівців
для підрозділів превентивної діяльності
Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ,
кандидат юридичних наук,
старший науковий співробітник

МЕДІЙНА СКЛАДОВА ІНФОРМАЦІЙНО-АНАЛІТИЧНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПРАВООХОРОННОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В УКРАЇНІ

Ми живемо у світі, в якому люди переважно більшість свого часу проводять у соціальних мережах. Враховуючи цей аспект, практично кожен державний орган чи

підрозділ, з метою інформування населення про свою діяльність створюють свої сторінки у соціальних мережах.

Разом з тим, гортаючи стрічку новин, наприклад у Фейсбук, часто натикаєшся на різноманітні викриття та розслідування щодо незаконної діяльності як представників влади так і інших осіб, які проводяться журналістами та громадськими активістами. При цьому, масштаби розслідування та резонанс більші ніж викриття правоохоронних органів.

У зв'язку з цим постає питання: чи конспіративний характер діяльності правоохоронних органів не дозволяє висвітлювати результати їх діяльності, чи їх діяльність менш ефективна ніж діяльність журналістів та активістів?

Разом з тим, аналіз показників правоохоронних органів, так само як і реєстр судових рішень щодо притягнення осіб до відповідальності не дозволяє говорити про достатню ефективність правоохоронних органів у протидії з організованою злочинністю чи корупцією.

Звісно, частина опублікованої у соціальних мережах інформації є або «інформаційним сміттям», або сфабрикованим матеріалом для дискредитація особи з політичних, економічних чи інших мотивів. Та щодо частини таких матеріалів, як показують останні події, керівництво приймає кадрові рішення (зокрема, фігуранта нещодавнього журналістського розслідування начальника УСБУ в Миколаївській області звільнили з займаної посади).

Виявляється, що діяльність журналістів, які не мають юридичних та технічних можливостей проводити негласні заходи ефективніша ніж діяльність правоохоронних органів, які наділені вищевказаними можливостями, у тому числі й підрозділів СБУ, які повинні виявляти порушення закону всередині структури.

При цьому, дивуватися можливостям журналістів не приходиться, адже не секрет, що Google записує наші розмови, які здійснюються за допомогою програмних продуктів, а Facebook вмикає камери та мікрофони мобільних пристроїв для збору інформації в комерційних цілях. Загроза витоку такої інформації чи потрапляння її до рук зловмисників також, нажаль, може мати місце [7].

Практично кожна особа залишає за собою електронний слід інформації. Залишатися сьогодні поза недійного чи Інтернет простору дуже складно, часто навіть неможливо. Правоохоронні органи зарубіжних країн, у зв'язку з цим, широко використовують автоматизовані інформаційно-пошукові системи, які дозволяють значно оптимізувати розкриття та розслідування злочинів, учинених членами організованих угруповань [1, С. 57].

Більше того, новітні технології дають змогу активно та продуктивно протидіяти транснаціональній злочинності за рахунок відсутності кордонів у глобальній мережі. Значно полегшується взаємодія та обмін даними між правоохоронними органами різних країн. Наприклад, розшукуваний злочинець може бути встановлений шляхом застосування однієї з програм ідентифікації особи по фото чи відео зображенню [2; 3; 4].

Донедавна фантастичні уявлення щодо прогнозування злочинності знаходять своє відображення у реальних дослідженнях. Зокрема, у США та Японії вже почали тестувати програми передбачення злочинів із залученням штучного інтелекту [5; 6].

Ми є свідками виникнення нових відносин у сфері комп'ютерних технологій й робототехніки, більшість приватних та державних структур переходять на автоматичне адміністрування, запроваджується технологія блокчейн, тощо. Вже існують технології, котрі допомагають автоматично аналізувати величезні масиви текстів, причому проводити не структурний аналіз та пошук ключових слів, а семантичний. Система фактично розуміє зміст текстів. У перспективі цей самий підхід може використовуватись для аналізу відео- та статичного зображення, а також звуку.

Й при цьому, в Україні відсутній єдиний інформаційний простір. Навіть в рамках підрозділів Національної поліції України бази даних містять інформацію у несумісних форматах. Тільки з 2017 року почала діяти єдина база даних патрульної поліції по усій Україні, а до цього часу для отримання інформації з іншої області надсилались окремі запити, які оброблялись у ручному режимі.

Таким чином, хочемо наголосити на необхідності переформатування діяльності правоохоронних органів й поширеного використання сучасних можливостей як медійного простору так і інформаційно-технічних ресурсів у зборі та аналізі інформації, що може бути використана під час виявлення та розслідуванні правопорушень. Час перейти від декларативних до реальних кроків щодо запровадження сучасних інформаційно-аналітичних систем у діяльність правоохоронних органів, зменшивши при цьому бюрократичний вплив на вказані процеси та.

Використані джерела:

1. Гуславский В.С. Информационно-аналитическое обеспечение раскрытия и расследования преступлений: монография / В.С. Гуславский, Ю.А. Задорожный, Б.Г. Розовский. Луганск: Элтон-2, 2008. 287 с.

2. Поиск человека по фотографии – это реальность URL: <http://softpirat.com/main/399-poisk-cheloveka-po-fotografii-yeto-realnost.html>.

3. По фото в соцсети можно узнать о человеке все! URL: <http://3rm.info/publications/13829-po-foto-v-socseti-mozhno-uznat-o-cheloveke-vse.html>

4. Создана программа для поиска человека в Интернете по фото URL: <http://zhzh.info/blog/2011-11-13-3096>.

5. Илюхин Олег В США втайне от граждан испытали технологию предсказания преступлений URL: <https://hitech.vesti.ru/article/781523/>

6. Японская полиция будет использовать искусственный интеллект для предсказания преступлений URL: <http://tass.ru/obschestvo/4910175>

7. Константин Шиян. Google постоянно подслушивает вас через микрофон. Вот как найти эти записи! URL: <https://lifter.com.ua/628/Google-postoyanno-podslushivaet-vas-cherez-mikrofon-Vot-kak-nayti-eti-zapisi>